

కామ్మెండ్ కొండూరి (న్యూగుల్లల) సుబ్బారావుగాలకి విష్టవీ జీవశ్రీ

తూర్పుగోదావరి జిల్లా కోనేమ ప్రాంతంలోని అనాతపరం గ్రామానికి చెందిన సిపిఐ(ఎం.ఎల్) పార్టీ సీనియర్ కామ్మెండ్, కాండూరి సుబ్బారావు ఆగస్టు 15 రాత్రి 7 గంటలకు అంతిమశ్వాస విడిచారు. మరణించే నాటికి ఆయనకు సుమారు 92 సంగాల వయస్సు.

1924లో కృష్ణాజిల్లా అంగులూరులో చేతివృత్తుల కుటుంబంలో పుట్టిన కామ్మెండ్ సుబ్బారావు అక్కడే జాతీయ, కమ్యూనిస్టు భావాలను స్వీకరించారు. 1950లలో తూర్పుగోదావరిజిల్లా అనాతపరం వచ్చి స్థిరపడ్డారు. పొలాలకు నీరు తోడుగానికి చేతితో తిప్పే ఒక పరికరాన్ని ఆ ప్రాంతంలో 'న్యూగుల్ల' అని అంటారు. అలాంటి న్యూగుల్లలు చేయడంలో కాసుబ్బారావు గొప్ప ప్రతిభావంతుడు. దీనితో చుట్టూప్రక్కల ప్రాంతాలన్నింటా ఆయన పేరు న్యూగుల్లల సుబ్బారావుగా స్థిరపడిపోయింది.

1973 తర్వాత విష్టవ పార్టీ ఉద్యమ పునర్నీర్మాణంలో భాగంగా జైలునుంచి బెయిలుపై విడుదలైన కామ్మెండ్ తదితర నాయకులు కృష్ణి ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా రాజమండ్రిలో అమరులు కామ్మెండ్ మాపూరి గురుమూర్తి ద్వారా అనాతపరంలో కామ్మెండ్ సుబ్బారావు, మఱుభాచారి, ఇస్కూన్ సాహెబ్ తదితరులు పార్టీ పరిధిలోకి వచ్చారు. వీరంతా చివరివరకూ పార్టీలో నిలిచిన కామ్మెండ్. ఎమర్జెన్సీలోనూ, దాని తర్వాత కామ్మెండ్ సుబ్బారావు, ఆయన ఇల్లు ఎంతో కీలకమైన పాత్ర నిర్వహించింది. అనాతపరంలో ఆ కాలంలో రైతుకూలీలకు రోజుకూలి ఒక రూపాయి వుండేది. దీనికి వ్యతిరేకంగా కూలీ సమ్మేళు కామ్మెండ్ సుబ్బారావు నాయకత్వాన జరిగాయి. మౌలిక సిద్ధాంత రాజకీయ పునాదినుంచి నిశితమైన వర్గ రాజకీయ దృష్టితో పరిశీలన, కామ్మెండ్ సుబ్బారావు నుంచి నేర్చుకోవాల్సిన ముఖ్య అంశం. ప్రతి యువ కార్బూక్చరు ఆయన సిద్ధాంత అధ్యయనం వైపు ప్రోత్సహించేవారు. రాజకీయ, సిద్ధాంత విషయాలు తప్ప మరే చిల్డరమల్లర విషయం ఆయన సంభాషణల్లో కన్నించేవి కాదు. 1990లో కామ్మెండ్ వనచర్ల సుబ్బారావును రైతుకూలీనంఫుం(ఆం.ప్ర.) బాధ్యతలు స్వీకరించేలా కాా. కొండూరి సుబ్బారావు ప్రోత్సహించారు.

5 సంగాల కామ్మెండ్ కొండూరావు భార్య ఈశ్వరమృగారు మరణించారు. అమె కూడా పార్టీ కామ్మెండ్ సు గొప్పగా ఆదరించేవారు. వారికి ఒక కుమారె, ముగ్గురు కుమారులు వున్నారు.

చనిపోయేరోజు మధ్యాహ్నం పార్టీ కామ్మెండ్ సుబ్బారావు చూడాలని పిలిపించుకొన్నారు. ఆయన్ను కలవడానికి వెళ్లిన కామ్మెండ్ సుబ్బారావుతూ స్వపూలోకి వస్తూ, పోతూ కూడా వ్యవసాయ కూలీ ఉద్యమంమీద కేంద్రీకరించాలని చెప్పారు. కామ్మెండ్ వచ్చినందుకు చాలా ఆనందించారు. ఆ సాయంత్రమే 7 గంటల ప్రాంతంలో చివరిశ్వాస విడిచారు.

16-8-2016న ఆయన అంత్యకీయలకి ఏర్పాట్లు జరిగాయి. పార్టీ నాయకులు, రైతుకూలీనంఫుం రాష్ట్రకార్బూవర్గసభ్యులు కామ్మెండ్ ఎన్.నాగరాజు కామ్మెండ్ సుబ్బారావు మృతదేహంపై ఎరజిండా కప్పారు. రైతుకూలీ సంఘం జిల్లాకార్బూదర్చి గుబ్బల అమ్మాజీ, నాయకులు లక్ష్మణమూర్తి, తదితరులు దండలు వేశారు. సోదర విషపు, ప్రజాసంఘాల నాయకులైన కామ్మెండ్ సుబ్బారావు, సిపిఎం నాయకులు యంపెంకట సుబ్బారాయుడు, బి.సి. నాయకులు నాగభుజ్యం ఇతర రాజకీయ పార్టీలవారు, ప్రజలు హజ్జై నివాశులు అర్పించారు.

కామ్మెండ్ కొండూరి సుబ్బారావు మరణంతో తూర్పుగోదావరి సిపిఐ(ఎం-ఎల్) ఒక విలువైన కామ్మెండ్ సుబ్బారావుకి జాతీయోద్యమం, దాని కొనసాగింపుగా కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం, నాటి విష్టవ ప్రజాఉద్యమాల పరంపరలో వచ్చిన కామ్మెండ్ సుబ్బారావు మాపూరి గురుమూర్తి, కొండు కృష్ణర్యు, కానేటి మోహనరావు, వనచర్ల సుబ్బారావులను వరుసగా కోల్పోతూ, ఆ తరానికి చెందిన కామ్మెండ్ కొండూరి సుబ్బారావును ఇప్పుడు కోల్పోయాం. మౌలిక సిద్ధాంత అంశాలప్పల గాధమైన నిబధ్యత, వర్గ రాజకీయ దృష్టి నుంచి నిరంతర పరిశీలన, ఆచరణ, వీటిని పట్టుకొని ముందుకు గొనిపోవడమే వారందరికీ ఇచ్చే నివాళి. కామ్మెండ్ కొండూరి సుబ్బారావుగారికి తూర్పుగోదావరిజిల్లా కమిటీ విష్టవజోహర్లు అర్పిస్తున్నారు.